

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: R. G., nar. X,
státní příslušnost X,
t.č. bytem X,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, IČ 00007064,
odbor azylové a migrační politiky
pošt. schr. 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

o žalobě ze dne 4. 7. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2023, č. j. OAM-1068/ZA-ZA11-P15-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2023, č. j. OAM-1068/ZA-ZA11-P15-2022 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Dne 5. 12. 2022 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen ČR), již odůvodnil mj. obavami z povolání jeho i jeho syna do armády v souvislosti s probíhající válkou na Ukrajině, dle sdělení jeho matky je již lidé z vojenské správy hledali. Je proto přesvědčen, že po návratu do Ruska by byli povoláni do armády a

odesláni do války, v případě vyhýbání se vojenské povinnosti by byli trestně stíháni. Udělení mezinárodní ochrany je proto pro něj otázkou života či smrti.

2. V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že aktuální žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany na území ČR je druhou v pořadí, první žádost byla podána dne 19. 7. 2017, přičemž mezinárodní ochrana nebyla udělena. V průběhu řízení o první žádosti žalobce označil za důvod jejího podání obavu z neznámých osob, jež po něm požadovaly peníze a v případě jejich nezaplacení vyhrožovaly ublížením členům jeho rodiny. V rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o první žádosti, ze dne 25. 6. 2020 č. j. OAM-591/ZA-ZA11-ZA21-R2-2017 žalovaný konstatoval, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, s ohledem na to, že výslovně sdělil, že není členem žádné politické strany či skupiny a nijak se politicky neangažoval, ve vlasti nebyl pronásledován ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neuvedl žádnou skutečnost, na základě níž by mohl žalovaný dojít k závěru, že se žalobce stal z důvodů jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů terčem adresného zájmu státních orgánů jeho vlasti či jiných skupin nebo soukromých osob, jež by byly ve své činnosti těmito státními orgány podporovány. Správní orgán hodnotil s ohledem na sdělení žalobce o určitých zdravotních problémech i jeho zdravotní stav, zejména v rámci posuzování tzv. humanitárního azylu, ale rovněž neshledal důvody pro jeho udělení. Správní orgán nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti reálně hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, neboť neuvedl žádné skutečnosti, jež by mohly možnosti vzniku skutečného nebezpečí vážné újmy nasvědčovat. Rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany bylo následně potvrzeno rozsudkem Krajského soudu v Plzni a usnesením Nejvyššího správního soudu v Brně.
3. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 31. 5. 2023 č. j. OAM-1068/ZA11-P15-2022 žalovaný správní řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil dle ustanovení § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu), neboť žádost žalobce shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Rozhodnutí odůvodnil tím, že posoudil důvody současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce a následně provedl srovnání s jeho tvrzeními, jež učinil v rámci předchozího správního řízení.
4. Správní orgán konstatoval, že v nové žádosti ze dne 5. 12. 2022 žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu, jež by měly být předmětem nového meritorního posuzování žalobcovy opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a které mu nebyly známy již v průběhu předchozího řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a ani žalovaný žádné takové skutečnosti neshledal. Žalobce uvedl jako důvod podání opakované žádosti zejména snahu o legalizaci pobytu v ČR, kde žije již 20 let, je zde i jeho rodina, je integrován, okrajově zmínil obavy z povolání sebe, ale zejména svého dospělého syna, do armády Ruské federace a případně i nasazení do bojů na Ukrajině. V té souvislosti žalovaný konstatoval, že možnost povolání k výkonu vojenské služby včetně možnosti nasazení do bojů byly žalobci bezesporu objektivně známy již v průběhu předchozího řízení o jeho žádosti a mohl a měl je proto uvést již tehdy, považoval-li je za natolik závažné, že je nyní označuje za důvod podání opakované žádosti. Je tedy důsledkem pouze vlastního zavinění žalobce, že nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v jeho předchozím pravomocně ukončeném řízení, neboť se rozhodně nejedná o nové skutečnosti. Žalobcova snaha legalizovat si pobyt na území ČR a vyhnout se návratu zpět do vlasti není taxativně vypočteným důvodem pro udělení azylu v § 12 písm. b) zákona o

azyly. Institut azyly slouží k ochraně osob před porušováním jejich nejzákladnějších lidských práv, nikoliv k legalizaci pobytu. Žalobce obavy z povolání k výkonu vojenské služby v ruské armádě ve vztahu ke své osobě de facto nevyjádřil a vztahoval je pouze ke svému synovi. Branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základní státoobčanským povinnostem, což uznává mj. i Úmluva o právním postavení uprchlíků z r. 1951 a nemůže být proto označena za pronásledování. Rusko a jeho vojáci stejně tak jako nyní na Ukrajině, působili již od roku 2014 v rozporu s mezinárodními závazky, na východní Ukrajině v Doněcké a Luhanské oblasti, Krymu, stejně jako dříve na území Gruzie v oblasti Abcházie a Jižní Osetie, Moldavska, jeho části Podněstří či v bojích o Náhorní Karabach mezi Arménií a Ázerbajdžánem či v Sýrii a dalších a dalších oblastech světa. Žalobce tak mohl být povolán k výkonu vojenské služby či do samotných bojů kdykoliv předtím a jeho aktuálně tvrzené obavy v tomto směru jsou tvrzené pouze účelově, výlučně v souvislosti s jeho snahou o legalizaci pobytu v ČR. Pokud by žalobce takové obavy skutečně měl, uvedl by je minimálně již v rámci správního řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Kromě toho z informací obsažených v opatřených podkladech pro vydání rozhodnutí nemohou být v současné době jedinci odváděni do armády, neboť vyhlášená mobilizace již byla ukončena, což se netýká jedinců povinovaných absolvováním základní vojenské služby. Jedinci, na něž se mobilizace vztahovala, pak nemohou být postihováni za to, že se v době jejího vyhlášení v Rusku nenacházeli, tak jako žalobce, který svou vlast naposledy opustil v únoru 2017. Žalovaný si rovněž obstaral informace o situaci mladých mužů vracějících se do Ruska ze zahraničí, podle níž takovým osobám nehrozí jakkoli vyšší riziko jejich povolání k výkonu základní vojenské služby nebo následného nasazení do bojů než ostatním občanům, kteří na území Ruska pobývají, aniž by ho opustili. Na základě uvedeného dospěl žalovaný k závěru, že žalobcem uvedené údajně nové skutečnosti nejsou novými skutečnostmi ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azyly, neboť se netýkají změny situace v zemi jeho původu, důvodů jeho odchodu z vlasti, ani jím prezentovaných problémů, jež tam měl mít, ani důvodů, pro něž by měl mít jakékoli obavy v případě svého návratu do země, tím méně pak svědčících o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azyly nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azyly. V Rusku od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žalobce, tedy od 25. 6. 2020, případně od doby ukončení řízení před NSS v Brně, tedy od 4. 2. 2021 nedošlo ani k žádné změně, jež by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azyly, neboť by svědčila o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azyly nebo že by mu hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azyly. Dne 24. 2. 2022 sice došlo k napadení Ukrajiny Ruskem a vypuknutí ozbrojeného konfliktu, ale veškeré boje a útoky na civilní cíle a civilisty probíhají výhradně na území Ukrajiny a to ze strany vojáků země původu žalobce a občanů Ruska pobývajícím na území své země žádné takové nebezpečí, jež by mohlo žalobce v případě jeho návratu do vlasti ohrozit na životě či lidské důstojnosti, nehrozí. Žalovaný tak neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k jím uváděným důvodům, neboť neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azyly, jež by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení.

II.

Žaloba

5. Žalobce namítal, že se jedná o jeho druhou opakovanou žádost a domnívá se, že napadeným rozhodnutím došlo k porušení jeho práv, když žalovaný porušil § 2 odst. 1 správního řádu, neboť nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, § 3 správního řádu,

neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 1 správního řádu) v souvislosti s § 50 odst. 2,3,4 správního řádu, neboť si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné, co se týká úvah, jimiž se žalovaný při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu řídil, § 10a odst. 1 písm. e) a § 11a odst. 1 zákona o azylu, neboť žádost neměla být vyhodnocena jako nepřijatelná, § 25 písm. i) zákona o azylu, neboť řízení nemělo být zastaveno, § 14a zákona o azylu, neboť žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany, neboť v případě návratu hrozí žalobci nebezpečí vážné újmy, čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, neboť návrat žalobce do země původu je v rozporu s principem non – refoulement. Důvodem podání opakované žádosti je, že žalobce hledá ochranu v ČR, neboť v Rusku jemu i jeho rodině hrozí nebezpečí. Novou skutečností ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o azylu a důvodem pro podání opakované žádosti je válečný konflikt, jenž Rusko rozpoutalo na Ukrajině a s tím související mobilizace ruských občanů. V důsledku toho žalobci i jeho zletilému synovi hrozí, že budou muset narukovat do ruské armády a přinuceni bojovat na Ukrajině, přičemž tímto nebezpečí je nepřímě ohrožena i manželka a nezletilý syn žalobce. Závěr žalovaného, že primárním důvodem pro podání opakované žádosti je legalizace pobytu na území a jen okrajově obavy z povolání žalobce a jeho dospělého syna do armády a jejich případné nasazení do bojů na Ukrajině, je nesprávný a neodpovídá důvodům, jež žalobce uvedl ve své žádosti. V souvislosti s obavami z válečného konfliktu a hrozící mobilizací odkázal na rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61, dle něhož částečná mobilizace v Ruské federaci může být relevantním důvodem pro žádost o udělení mezinárodní ochrany. V souvislosti s opakovanou žádostí o mezinárodní ochranu, již odůvodňuje uvedenou změnou bezpečnostní situace v Ruské federaci, se lze domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy a správní orgán tuto žádost musí posoudit jako přípustnou s ohledem na závazek non – refoulement. Správní orgán při konstatování, že Rusko již před zahájením války na Ukrajině operovalo v rozporu s mezinárodním právem na území jiných suverénních států, nebere v potaz rozsah a povahu těchto konfliktů, jež byly mnohem menší a účastnili se jich pouze vojáci stálé ruské armády či bojovníci soukromých armád. V případě války na Ukrajině však byli povoláni rezervisté, k čemuž došlo poprvé od druhé světové války, v rozporu s prohlášeními ruských politiků jsou mobilizováni a posíláni na Ukrajinu i muži bez jakýchkoli bojových zkušeností a odpovídajícího výcviku, což žalovaný dostatečně nezohlednil a jeho závěry jsou proto v rozporu se zmíněnou judikaturou NSS. Případným narukováním do armády by žalobci, který je držitelem vojenské knížky, reálně hrozilo, že bude přinucen bojovat na Ukrajině, což by znamenalo nejen bezprostřední ohrožení jeho života, ale i přinucení k účasti na válečných zločinech, jež Rusko na Ukrajině páchá, což je v naprostém rozporu se žalobcovým přesvědčením. Žalobce má za to, že zprávy o zemi původu a informace o ruské mobilizaci jsou příliš obecné a nedostatečné pro posouzení důvodnosti jeho případu a pro dostatečné posouzení důvodnosti žalobcovy žádosti je nutné, aby ji žalovaný považoval za přípustnou a posoudil ji meritorně. S ohledem na disproportionální vybírání osob k odvodu a skutečnost, že žalobce pochází z Dagestánu, jsou dány veškeré předpoklady pro to, aby byl žalobce do armády povolán přednostně. Je tedy zřejmé, že válečný konflikt na Ukrajině a s ním související mobilizace jsou novou skutečností, jež žalobce vedla k podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž se zároveň jedná o skutečnost, jež pro žalobce představuje ve smyslu § 14a zákona o azylu hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy a mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a

odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Vycestování žalobce lze proto považovat za rozporné s mezinárodními závazky ČR ve smyslu písm. d) téhož ustanovení, když žalobce podal svoji žádost před účinností novely zákona o azylu, jež tento důvod pro udělení doplňkové ochrany vypouští. Žalobce proto svoji žádost považuje za přípustnou a žádá, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a zavázal ho, aby žádost považoval za přípustnou a meritorně se jí zabýval.

6. Dále žalobce navrhl, aby jeho žaloba byla posouzena společně se žalobou jeho synů a manželky neboť žaloby spolu věcně souvisí.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Ve vyjádření k žalobě dne 17. 7. 2023 žalovaný zopakoval, že aktuální žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany na území ČR je druhou v pořadí, popsal průběh předchozího správního řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedl, že posoudil důvody žalobcovy současné žádosti a provedl srovnání s tvrzeními, jež žalobce učinil v předchozím řízení. Správní orgán v napadeném rozhodnutí podrobně vysvětlil nejen to, proč invaze Ruska na Ukrajinu není novou skutečností, proč mobilizace žalobce neohrožuje ve smyslu zákona o azylu, navíc za situace, kdy již byla ukončena. V té souvislosti shromáždil informace o situaci mladých mužů vracejících se do Ruska ze zahraničí. Žalobu neshledal důvodnou, a proto navrhl, aby ji soud jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

8. Soud věc rozhodl bez nařízení jednání s ohledem na souhlas účastníků s tímto postupem, neboť se ve stanovené lhůtě nevyjádřili, a proto byl jejich souhlas s takovým postupem dle § 50 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů (dále jen **s.ř.s.**), presumován; zároveň soud neshledal k nařízení jednání důvod.
9. V řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s. soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobcích bodů, přičemž se v souladu s čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany zabýval i novými skutečnostmi odpovídajícími stavu v okamžiku svého rozhodování.

V.

Rozhodnutí soudu

10. Žaloba je důvodná.
11. Ze správního spisu má soud za prokázané, že v případě žalobce se jedná o opakovanou žádost dle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, a to o druhou žádost. Zatímco první žádost žalobce podal dne 19. 7. 2017 a odůvodnil ji obavou z neznámých osob, jež po něm požadovaly peníze a v případě jejich nezaplacení vyhrožovaly ublížením členům jeho rodiny, druhou, v tomto řízení posuzovanou žádost, odůvodnil žalobce tím, že v důsledku zahájení válečného konfliktu Ruskou federací na území Ukrajiny mu i jeho rodině v Rusku hrozí nebezpečí spočívající v povolání žalobce a jeho zletilého syna do armády a případné nasazení do bojů. V té souvislosti uvedl, že jej i jeho syna hledali u žalobcovy matky lidé z vojenské správy. Jeho syn je starší 18 let a měl by absolvovat vojenskou službu, přičemž v současné

době probíhá maximální mobilizace. Pokud by syna schovával, byl by považován za zrádce a hrozil by mu trest v trvání 10 či 20 let. Druhou možností je jeho a synovo povolání do války. K prokázání svých tvrzení žalobce žalovanému předložil svoji vojenskou knížku.

12. Z výpovědi žalobce učiněné v rámci správního řízení vyplývá, že na území ČR vstoupil ze země svého původu naposledy v roce 2017, dříve měl na území ČR povolen trvalý pobyt, celkem žije na území ČR minimálně 20 let. Rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena, neboť žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v zákonu o azylu.
13. Jedním z podkladů rozhodnutí žalovaného je Informace Finské imigrační služby ze dne 31. 1. 2023 Ruská federace - Vyhýbání se odvodům během mobilizace, Návraty a mobilizace. Z ní vyplývá, že se nepodařilo nalézt žádné informace z veřejných zdrojů o tom, jak bylo na hranici zacházeno se záložníky vracejícími se do Ruska ze zahraničí, zdroje nezmiňují žádné případy mobilizace na hranici. Právník Mihail Kutškin v článku uveřejněném dne 3. 11. 2022 uvádí, že je nemožné s jistotou říci, zda je návrat do Ruska bezpečný pro ty, kteří uprchli do zahraničí. Navrátilí se jedinci nemohou být v tomto okamžiku odvedeni do armády, neboť tato kampaň skončila. Pokud bude rozhodnuto o pokračování této kampaně, mohou být předvoláni k odvodu, pokud splňují příslušná kritéria a nebudou potrestáni za opuštění země, neboť během období mobilizace neplatily v Rusku žádné oficiální zákazy cestování. Pokud se jedinec nedostavil k vojenské komisi a opustil zemi poté, co obdržel právně platnou výzvu, může být pohnán k odpovědnosti za správní přestupek. Pokud se jedinci podařilo ze země uprchnout poté, co se dostavil k vojenské komisi, a poté, co pro něj byl vydán mobilizační příkaz, může být obviněn z neoprávněného opuštění vojenského útvaru nebo místa výkonu služby. Na otázku, zda je možné, aby byl jedinec vracející se do Ruska ze zahraničí odveden k vojenské komisi přímo z letiště či vlakového nádraží, Kutškin uvedl, že podle zákona by policie neměla daného jedince odvést k vojenské komisi. V minulosti se však v Rusku vyskytovala nezákonná praxe spočívající v tom, že policie překročila své pravomoci a jedince k vojenské komisi odvedla.
14. Dalším podkladem pro rozhodnutí byla Informace OAMP z 31. 10. 2022 Ruská federace, Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí. Z ní vyplývá, že ze zahraničí se do Ruské federace navracející ruští občané, jež se neřadí mezi místně nebo celostátně známé aktivisty, novináře, bloggery, apod., nečelí podle zdrojů zvýšeným kontrolám ať již na hranicích nebo posléze na území, neexistují informace, že by byli lidé vracející se po dlouhodobém pobytu ze zahraničí systematicky vyslýcháni, nicméně u zvláštních profilů, např. aktivistů, novinářů, bloggerů apod. se takové případy objevily, Tito mohli čelit např. doptávání, resp. neformálnímu pohovoru. Vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové populace.
15. Žalovaný dále vycházel z Informace MV ČR Ruská federace, Informace OAMP, 8. 3. 2023, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv.
16. Vydání tohoto rozhodnutí předcházelo rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 33 Az 15/2023 ze dne 9. 11. 2023, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí správního orgánu o třetí opakované žádosti o mezinárodní ochranu, již žalobce podal dne 4. 9. 2023. O této žádosti bylo rozhodnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 9. 2023 č. j. MV-149889-2/OAM-2023,

jímž bylo řízení dle § 11a odst. 3 zákona o azylu zastaveno, když žalovaný tuto třetí žádost posoudil jako další opakovanou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a dospěl k závěru, že žalobce v ní neuvedl žádné nové skutečnosti a nepoukázal na žádnou podstatnou změnu okolností jeho případu oproti skutečnostem uvedeným v jeho druhé žádosti, přičemž ani žalovaný neshledal takové skutečnosti či okolnosti, na jejichž základě by bylo možné se důvodně domnívat, že by žalobce byl vystaven pronásledování nebo hrozbě vážné újmy.

17. Druhou žádost o mezinárodní ochranu podal žalobce dne 5. 12. 2022 za situace, kdy, jak vyplývá z Potvrzení Policie ČR ze dne 23. 11. 2022, probíhalo správní řízení ve věci povinnosti opustit území poté, co bylo zahájeno řízení ve věci správního vyhoštění. Žalobce při poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že do ČR přicestoval s rodinou v roce 2017, následně společně odjeli do Belgie, kde byli asi půl roku, poté byli po neúspěšné žádosti o mezinárodní ochranu vráceni do ČR, kde měl žalobce v minulosti trvalý pobyt a podnikal zde. Žalobce opětovně zmínil zdravotní problémy, jež jsou řešeny medikamentózně. K důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že nemá žádný doklad, aby mohl legálně pobývat v ČR, jež je bezpečným státem, v němž chce žít. Domů se s ohledem na probíhající válku s Ukrajinou vrátit nemůže, neboť předpokládá, že by jeho i jeho syna mohli povolát do armády, přičemž oba se války odmítají účastnit. K prokázání tvrzení, že je vojenským rezervistou, předložil svoji vojenskou knížku. Popsal, že jeho matku navštívily osoby, jež ji informovali, že buď se žalobce dostaví k vojenské komisi či bude potrestán za spáchání trestného činu v souvislosti s vyhýbáním se vojenské povinnosti.
18. O druhé žádosti žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím tak, že je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil s výše uvedeným odůvodněním.
19. Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu „*Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*“
Dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1.*“
20. Soud s ohledem na výše uvedená zákonná ustanovení přezkoumával, zda žalobce ve své druhé žádosti o mezinárodní ochranu uvedl nové skutečnosti nebo podstatnou změnu okolností, které měly být vzaty v potaz a které nebyly uvedeny již v jeho první žádosti ze dne 19. 7. 2017, zda nebyly uvedeny proto, že žalobci nebyly známy. Současně s tím se soud zabýval otázkou, zda se situace v zemi žalobce skutečně nezměnila natolik, jak tvrdí žalovaný, aby neodůvodňovala nové, meritorní zhodnocení těchto důvodů.
21. Je zřejmé, že je to zejména žalobce, koho tíží břemeno tvrzení a důkazní, a kdo musí tvrdit a prokazovat, že se v jeho případě objevily nové skutečnosti nebo došlo k podstatné změně okolností, které je nutno vzít v potaz a nebyly žalobci známy v době řízení o jeho předchozích žádostech.
22. Jak vyplývá z výše uvedeného, žalobce svoji první žádost ze dne 19. 7. 2017 odůvodnil obavou z neznámých osob, jež po něm požadovaly peníze, a v případě jejich nezaplacení

vyhrožovaly ublížením členům jeho rodiny. Druhou žádost ze dne 5. 12. 2022 žalobce odůvodnil probíhající válkou na Ukrajině, s tím, že v důsledku ní se obává, že on i jeho syn mohou být v případě návratu do domovské země povoláni do armády, v důsledku toho ohroženi na životě a zdraví a nuceni podílet se na válečných zločinech. V té souvislosti žalobce uvedl, že syn již obdržel povolávací rozkaz „za účelem podstoupení lékařské a náborové komisi za účelem zařazení do vojska k lékařskému vyšetření“, jehož kopii soudu spolu se žalobou předložil. Soud k provedení tohoto důkazu nepřistoupil, neboť jej shledal nadbytečným s ohledem na to, že se v souvislosti s napadeným rozhodnutím bezprostředně netýká žalobce. Žalobce své obavy odůvodnil dále tím, a tím, že je příslušníkem etnické minority a vzhledem k disproporčnímu vybírání k odvodu jsou dány veškeré předpoklady pro to, aby byl do armády povolán přednostně a to i s ohledem na to, že je rezervistou, což doložil vojenskou knížkou. Soud se neztotožňuje s tvrzením žalovaného, že žalobce obavy z povolání k výkonu vojenské služby nevyjádřil ve vztahu ke své osobě, ale vztahoval je pouze ke svému synovi. Žalobce své obavy vztahoval především ke svému synovi, i s ohledem na jeho věk, ale i sobě, což dokládá mj. i jeho obava, že by byl donucen podílet se přímo či nepřímo na válečných zločinech či zločinech proti lidskosti.

23. Pokud žalovaný v souvislosti s argumentací žalobce týkající se zahájení války na Ukrajině v napadeném rozhodnutí uvedl, že již před zahájením války na Ukrajině Ruská federace operovala v rozporu s mezinárodním právem na území jiných suverénních států, např. na východní Ukrajině, v oblasti Abcházie, Jižní Osetie v Gruzii či v Moldavsku, konkrétně Podněstří či v bojích o Náhorní Karabach mezi Arménií a Ázerbajdžánem, či v Sýrii, pak toto je nesporné. Soud však shledává důvodnou námitku žalobce, že žalovaný nevzal dostatečně v potaz rozsah a povahu těchto konfliktů, jež předcházely zahájení války a Ukrajině, které byly svým rozsahem mnohem menší a účastnili se jich pouze vojáci stále ruské armády či dobrovolní bojovníci soukromých armád. Oproti tomu v případě války na Ukrajině proběhla mobilizace, byli povoláni např. rezervisté, tedy lidé, kteří mnohdy s útočnou válkou, natož se svojí účastí v ní, nesouhlasí, a lze předpokládat, že ač mobilizace byla oficiálně ukončena, tato skrytou formou probíhá i nadále, což se však týká osob v odlišném postavení, než se nachází žalobce.
24. V důsledku uvedených skutečností má soud za to, že se současná situace v Ruské federaci od situace, jež byla v roce 2017, kdy žalobce podal svoji první žádost, zásadně liší. Námitku žalobce, že žalovaný dostatečně nezohlednil změnu nastalou v souvislosti se zahájením útočné války, proto shledal soud důvodnou.
25. Soud shledal nedostatečně vypořádanou námitku žalobce, že je rezervista, přičemž náleží k etnické menšině, neboť je kumyk, vyznává islám, pochází z Dagestánu, a v souvislosti s disproporčním vybíráním mužů k odvodu jsou u něj dány s ohledem na tyto skutečnosti dány veškeré předpoklady pro to, aby byl přednostně povolán do armády. Soud dospěl k závěru, že je potřebné, aby byly podklady rozhodnutí doplněny o informace týkající se osob v obdobném postavení, v němž se nachází žalobce a to zejména v souvislosti s jeho věkem, zdravotním stavem, skutečností, že je rezervistou i v souvislosti s jím tvrzeným disproporčním povoláváním etnických minorit do vojenské služby v Rusku. To shledává soud potřebné i s ohledem na veřejně dostupné informace, z nichž skutečně vyplývá, že jsou disproporčně povoláváni příslušníci etnických menšin, z chudších a zemědělských oblastí, kde, na rozdíl např. od větších měst, nehrozí výraznější odpor a protesty. Z těchto důvodů soud shledává potřebné doplnit podklady rozhodnutí o podrobnější informace týkající se povolávání osob nacházejících se v obdobném postavení jako žalobce. Soud má za to, že

Informace Finské migrační služby ze dne 31. 1. 2023 neobsahuje informace, jež by zcela postačovaly pro komplexní posouzení postavení žalobce v případě jeho návratu do země původu.

26. V souvislosti s tím, že pro přípustnost opakovaných žádostí je třeba, aby obsahovaly nové skutečnosti nebo zjištění, jež musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, soud odkazuje na rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, dle něhož „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“
27. Z výše uvedeného je při porovnání důvodů, jež žalobce vedly k podání první a druhé žádosti o mezinárodní ochranu, zřejmé, že v pořadí druhá žádost obsahuje nové skutečnosti a zjištění ve výše uvedeném smyslu, oproti těm, jež byly uvedeny v první žádosti. Soud proto dospěl k závěru, že žalovaný nepostupoval správně, když podanou žádost považoval za opakovanou žádost, posoudil ji jako nepřípustnou a řízení zastavil. Žalobce ve své druhé žádosti dle názoru soudu tvrdil podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a zákona o azylu, když uváděl nové skutečnosti a okolnosti než v předcházejícím řízení o jeho žádosti ze dne 19. 7. 2017, přičemž žalovaný si pro své závěry uvedené v rozhodnutí neobstaral dostatek podkladů. Soud proto žalobu shledal důvodnou, napadené rozhodnutí v souladu s § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Zároveň je třeba uvést, že tímto rozhodnutím soud nepředjímá výsledek rozhodnutí týkající se případného meritorního posouzení samotné žádosti o mezinárodní ochranu, jen jím deklaruje svůj závěr, že s ohledem na nové skutečnosti, jež nebyly a ani nemohly být předmětem posouzení první žádosti žalobce, je třeba, aby žalovaný po doplnění potřebných informací opětovně posoudil, zda má být žalobcova druhá žádost o mezinárodní ochranu posouzena meritorně.
28. S ohledem na důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu tvrzené žalobcem a odlišné postavení jeho manželky a dětí soud neshledal důvody pro spojení věcí dle § 39 odst. 1 s.ř.s.

VI.

Náklady řízení

29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalobci však žádné náklady řízení nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 6. března 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně